

Проверил
Завуч школы
Гамзатов Д.О.
30.01.2021

МКОУ «Новокаринская СОШ им. Г.Г. Гаджиева»

**Открытый урок на родном языке
(даргинский)
«Прилагательное тикрарбарни»**

Провела:
Гасанова П.М.

2021 год

Тема: Прилагателно тикрарбарни

Дарсла мурад: прилагателно тикрарбарни; декІар – декІарти къяйдурти дузахънила шайчирти бурсидешуни дебадирути жура – журала бяркъла хІянчурби дурадеркІни; мухІлила ва белкІла гъай гъаладахІ ардукни;

Дарсла башри. Класс дарсличи хІядурбарни.

-Салам,никІа дучІанти,

Салам,ахІерти дурхІни,

Шалатили адулхъаб

ХІушаб гъар дусла бурхІни!

- ИшбархІи нушала дарган мезла лукІнила дарс саби. Гъанна хІердизирая, дурхІни, "ХІябцІанну гехІра попугай» бикІуси мультфильмлизибаси бутІаличи ва пикридухъеная, селичила гъайдикІехІел нуша ишбархІила дарсличир...

-Сегъуна?

- ГІеркъаси...

-Пикри бяхІчааая, дурхІни, гІергъити дугъбачи. Чили ва се бурес вирару илди дугъбачила? (ДурхІяла жаваб). СекІа лишан чебиахъуси гъайла бутІалис се бикІусирил чили вирару бурес?

-ДурхІни, хІушала пикри хІясибли, селичила гъайдикІехІев нуша ишбархІила дарсличир?

- Бархъли саби, дарсла тема "Прилагателно тикрарбарни» саби.

Дарсла мурад: прилагателно тикрарбарни; декІар-декІарти къяйдурти дузахънила шайчирти бурсидешуни дебадирути жура-журала бяркъла хІянчурби дурадеркІни; мез давлачердирути, мягІничердирути, саркъахъути мезла гІягІниахъала гъандикахъни, мухІлила ва белкІла гъай гъаладахІ ардукни.

Прилагателноеличила баян тикрарбарни.

- Чили вирару бурес, се бикІусирил секІа лишан чебиахъуси гъайла бутІалис?

ДурхІя: СекІа лишан чебиахъуси гъайла бутІалис прилагателное или бикІар.

-Баргъси саби, прилагателноели секІа лишан чебиахъу. Гъари бурая лебтанилра саркъахъили, прилагателноели секІа лишан чебиахъу или.

- Сегъунти суалтала цалис жаваб луга илини? (ДурхІяла жаваб)

II. -Нушани бурибси кагахъес лукІехе дугъбала

диктант. ХІердарая суратуни ва сегъуна-биалра лишан гъар секІа гъанбушили, делкІеная дугъбала цалабикуни. **Масала:** Се саби нушани чебиуси? Ил сегъуна рангла саби?... (ХІунтІена гІинц, хъанцІа урхъу, шиниша кІапІи, берцІибси хъяр, жагаси кІана, халаси къабакъ).

III. -ХІердизирая гІергъити суратуначи ва бурая, сегъунти лишантачил илди декІардулхъулил?(Бухъяна-къантІа, халаси- биштІаси, бягІуси- чІярта, ахъси-гІяшси)

- ДурхІни, се бикІару илдигъунти дугъбас мезлизиб?

IV. - Гъанна-биалли чумал девла кумекличил ца лишан сипатбарая.

(Кахси- урухиэси, декІси-зугъаси, къугъаси- жагаси, жяргаси- нясси).

V. -Прилагателное сунезиб жинсла гІяламат леббиалли, жинс хІясибли барсбикІуси саби. В Р Б

...абза урши

...абза рурси

...абза жуз

Пикридухъеная ва бурая сен-сен делкІалли дархълил чедирти хІурпри удирти дугъбала цалабикуназир?

Жинсла гІяламат сунезиб агара биалли, прил-е барсхІебикІар. Масала: ахъси урши, ахъси рурси, ахъси галга. (ДурхІнази мисалти дурахъес).

VI. Арадеш мяхІкамбирнила чебкадси хІянчи. Физкультминутка

-ЛехІдизирая, дурхни. Нуни? гІяхІти дурхІни? кадирая асли, хІушани дила ибси бируси саби. Нуни, дурхІни, кадирая асли, ибси бируси ахІен. (ХІязла тяхІярли, дугъбазиб прилагательное бузахъули ва ил уббалтули, прилагательное уббатурхІели ибси барибси хатІаикнилизи бейгІес ва суал тикрарбарес, дурхІяли аргъесли, дугъбазиб прилагательное агни ва ибси барес хІяжатдеш агни). Илкъяйдали ца-чумал хъарбакъ дарахъес ва кабиахъес.

VII. МухІлила гъай гъаладыхІ ардукни. Аудирование.

-ГІяхІил лехІдизирая дурхІяли неш-дудешличи бархъибси кагъарличи.

Мультифильмлизибат бутІа чебаахъес

- ХІушала гъалаб леб гили кагъар. КІунтІрала мерла урдатурти прилагательноеби кадатирая.

VIII. Чебиуливан, прилагательноебала кумекличил нушани секІа сегъуна – дигара лишайчила багъес, бурес дирулра. Илдани мез жагадирули сари ва давлачердирули сари. Мез саркъахъути гІягІниахъала сари буралаби ва багъираби. Багъирабазиб секІа сегъуна-биалра лишан гъанбуршу ва адам пикриулхъахъу, илала пикрила, гІякълула хІялумцІу.

ДурхІни, хІушанира дирутира багъираби дучес. Дила някълабси се саби?(Телефон) Адамлис ил селис хІяжатси? Ил сегъуна саби? ЛукІехІе ца гъатІи багъира. Саби биштІаси-биаллира, адамла халаси мурад бирул.(Телефон) ХІера илкъяйда хІушани дируда пикридирес багъираби ва зилан дурхІни пикрибухъахъес дурхъес «Лачин» журналлизи.

IX. Саркъахъили бучІнила ва белчІунси урус мезличи шурбалтнила чебкадси хІянчи дураберкІни.

-ГІямрула сегуна-биалра анцібуцьличила квантіли,
чебетаахъили буруси насихІятлис бурала бикІар. Буралаби
дузахъуси адамла гъайличи лехІирхъес тіягІямли бирар.

ДелчІеная буралаби. Севан иргъулра хІушани илди?

*ГІяхІси жуз белчІни – гІякълучевси гъалмагъличил
гъуниваънигуна саби.

*ГІямру муритира сари кьутІкьутира сари.

*БалхІебалуси гъуни занзбар ваціагуна саби.

*Жанничиб гІязизси селра лебси ахІен.

*Бялхъя мухІлила вегІла гІякълу хІебирар.

*ГІякълуагарси бекІ душмайчибра вайси саби.

Х. -Дугъби дархахъили гибти предложениеби дархъдарая ва делчІеная.

БугІярси гІинц бакІиб.

Муръиси яни беркунра.

Житани бизиси кьаці берціиб.

Нешли биштІаси ваца буциб.

ХІ. БелкІла гъай гъаладяхІ ардукни. ХІербарая янила сурат ва ца- хІябал предложение делкІеная.

Сегуна яни бакІиба?

Сецад дяхІи бариба?

ДурхІни сен-сен гъунибаиба янилис?

Сегунари янила гъава?

ХІІ. Прилагательное барсбикІуси саби лугІи хІясиблира. Барая цалихълизибад дахълихъ.

Цалихъ дахълихъ

ЦІикІси -

сагаси -

муриси -

ванаси -

XIII. -Гамила сурат дугъбачил (прилагательноебачил) берхъес.

XIV. Рефлексия ва итогуни.

Къиматуни кадатни.

XV. Хъули хІянчи

Дила къакъа

(биштІаси сочинение)

бягІуси-чІяртІа

гІеркъаси-къантІа

ахъти-гІяшти (хъулри)

халати-диштІати (галгуби)

-Адизирая, дурхІни!

Багъудлумала хІурхъи

Ахъаба тяхІедухъи,

ГІилмула мурхъси лутІи

КъяйцІбараба черхІелкІи!

Ишичиб дарс таманбиуб. ХІушаб бархІи гІяхІдираб!